

Neprofiten
medij za
preiskovalno
novinarstvo

**Skupaj za boljšo družbo:
Sodelovanje, komunikacija
in dolgoročna partnerstva
z donatorji**

#PodpriPodCrto: ustvarjanje neprofitnega medija s podporo donatorjev

Kolaž **POD ČRTO** kampanj 2014–2021.
Avtorja kampanj: Metod Blejec (oblikovanje)
in Taja Topolovec (kreativa).

Zgodba **POD ČRTO** se uradno prične leta 2014 — na prvi verziji spletne strani podcrto.si novinar Anže Voh Boštich objavi primere poglobljenih člankov in prve bralce in bralke vpraša, ali bi bili pripravljeni podpreti ustanovitev medija, ki bi objavljali poglobljene in analitične članke o kompleksnih družbenih temah. Cilj je vzpostaviti medij, ki bi pomembne družbene tematike spremljal od razkritja do dejanske spremembe in bi omogočal brezplačen dostop do vsebin brez oglasov. Kmalu zatem se mu pridruži Taja Topolovec, s katero nadgradita medijsko strategijo in začeta aktivno iskati podpornike.

Pozivu k podpori ustanovitve novega medija se je odzvalo 60 posameznic in posameznikov, ki so nam obljubili skupaj približno 2.000 € donacij.

S pomočjo podjetij, ki so bila z donacijo pripravljena podpreti zagon projekta, zberemo skupno 15.000 € obljubljenih donacij, kar je omogočilo zagon projekta in poskusno delovanje prvih šest mesecev. Ustanovili smo zavod, registrirali medij in postavili prvo uradno verzijo spletne strani. Vse to je bil rezultat dela dveh ljudi: soustanoviteljev **POD ČRTO**, Anžeta Voha Boštica in Taje Topolovec.

POD ČRTO je prvi neodvisen slovenski medij za preiskovalno novinarstvo in poglobljene zgodbe. V sedmih letih delovanja smo na podcrto.si objavili več kot 800 zgodb, ki razkrivajo korupcijo in zlorabo javnih položajev, gospodarski kriminal, sporno porabo javnih sredstev, težave slovenskega

zdravstvenega sistema, pomanjkljivo delovanje socialne države, problem lažnih javnosti (astroturfing) in resnično lastništvo slovenskih medijev. V zadnjih letih smo fokus od posamičnih člankov premaknili k produkciji samostojnih preiskovalnih serij, da bi povečali zanimanje za preiskovalne zgodbe in tem dosegli še večjo prepoznavnost našega dela v slovenski javnosti. Od samega začetka razvoj naših zgodb spremljamo skozi čas — od razkritja do spremembe.

Področja, ki jih pokrivamo.

Vizualizacija ob 7. obletnici POD ČRTO.

Od leta 2017 ustvarjamo **POD ČRTO** podkast, ki smo ga v lanskem letu nadgradili z dokumentarnim pristopom. Skupno smo do sedaj objavili 30 epizod podkasta.

Naša razkritja redno povzemajo drugi slovenski mediji, naši novinarji in urednica kot vabljeni strokovnjaki in komentatorji redno sodelujejo na različnih konferencah, posvetovanjih in v informativnih oddajah. Preiskave **POD ČRTO** služijo kot podlaga tako odločevalcem v Sloveniji kot tudi v mednarodnem prostoru. Naše ugotovitve na primer obsežno citira tako poročilo Evropske komisije o vladavini prava v Sloveniji za leto 2021 kot tudi posebno poročilo Sveta Evrope o varovanju medijskega pluralizma in konkurence na medijskih trgih v EU.

V kampanji **#podpri2021** smo lani s pomočjo bralcev in donatorjev dosegli zastavljeni cilj: zbrati 200.000 € za delovanje **POD ČRTO** v 2021.

Čeprav se je na začetku zdelo skoraj nemogoče, smo v sedmih letih razvili samostojen medij, ki ga ustvarja ekipa desetih

rednih in občasnih sodelavcev in sodelavk, med drugim smo profesionalizirali področje dela z donatorji. To pomeni, da smo vzpostavili sistem, ki nam omogoča sistematično vodenje evidenc obstoječih donatorjev, izvedbo komunikacijskih aktivnosti zanje, pripravo analiz uspešnosti in razvoj kampanj za pridobivanje novih podpornikov. Delu z donatorji je posebej namenjeno tudi eno izmed delovnih mest v organizaciji.

Izdajatelj medija **POD ČRTO** je v skladu s slovensko zakonodajo registriran kot zavod in kot tak spada v NVO-sektor.

Podpora bralcev in bralk ter donatorjev podjetij je za razvoj preiskovalnega novinarstva v Sloveniji posebej pomembna, saj ni namenskih sredstev posebej za to področje. Donacije bralk in bralcev in zasebnih donatorjev (podjetij in podjetnikov) so zato ključne za naše preiskovalno delo in omogočajo razvoj novinarske organizacije, ki se lahko osredotoča na pomembne družbene tematike v slovenskem prostoru.

V sedmih letih je medij **POD ČRTO** z donacijo ali svojimi storitvami podprlo že več kot šestdeset slovenskih podjetij in podjetnikov. Večino nam s svojim delom uspe prepričati več let zaporedoma in nas z donacijo podprejo vsako leto znova. V letu 2021 so donacije podjetij predstavljale 25 % vseh zbranih sredstev (50.250 €).

Vsako leto organiziramo kampanjo **#PodpriPodCrto**, v kateri bralci in bralke ter donatorji in donatorke podprejo naše delovanje v prihajajočem letu. V kampanji za leto 2021 smo zbrali skupno 201.329 €. Gre za skupne zbrane donacije bralcev in bralk (39.947 €), donacije prek donatorskih pogodb (50.250 €) in projektna sredstva (111.132 €).

Na primeru **POD ČRTO** želimo predstaviti našo izkušnjo sodelovanja z zasebnimi donatorji (podjetja in podjetniki) v upanju, da boste našli ideje za delo z donatorji v vaši organizaciji.

Zakaj sodelovanje med donatorji in neprofitnimi medijskimi organizacijami?

Sodelovanje z uspešnimi podjetji je del zgodbe **POD ČRTO** od samega začetka. Leta 2014 so zagon medija podprla uspešna slovenska, večinoma tehnološka, podjetja, kot so 3fs, Datalab, D.labs in Intera. Prepoznala so, da je neodvisno novinarstvo nujno za pozitiven razvoj naše družbe, in **POD ČRTO** namenila donacijo. Z večino omenjenih podjetij še vedno sodelujemo.

“Podjetje 3fs podpora novinarski ekipi Pod črto razume kot nujen prispevek nekega naprednega in v prihodnost orientiranega podjetja, ki bo pospešil pozitivni razvoj družbe, politike, gospodarstva. Projekt podpiramo že vrsto let in vsako leto smo navdušeni nad zagnanostjo in rezultati ekipe, zato ji bomo stali ob strani tudi v prihodnosti. Ki bo zaradi njih boljša. — ANDRAŽ LOGAR, 3FS

S krčenjem oglasnih prihodkov in naročnin v medijih se je vse več poglobljenega novinarstva pričelo iz velikih medijskih

hiš seliti v manjše neodvisne in neprofitne medijske projekte. Sodelovanje med neprofitnimi mediji in donatorji je igralo pomembno vlogo pri vzpostavitvi mnogih neodvisnih preiskovalnih medijev in medijev s poglobljenimi vsebinami po svetu. Eden izmed bolj znanih je gotovo ProPublica, ameriški medij za preiskovalno novinarstvo v javnem interesu. Ustanovljen je bil leta 2007, zaposlenih imajo več kot 100 novinarjev, s 36,5 milijona \$ prihodkov na leto pa so neprimerljivi z mnogimi manjšimi neprofitnimi medijskimi projekti, ki so se v zadnjem desetletju vzpostavili po svetu.

Realnost preiskovalnega novinarstva je delo v zapletenih pogojih, pogosti pritiski na delo novinarjev in medijev ter pomanjkanje sredstev, ki bi jih bilo mogoče vložiti v preiskovalno novinarstvo in razvoj medijskih organizacij.

PODJETJA, KI SO POD ČRTO PODPRLA V LETU 2021	VIŠINA DONACIJE
3FS d.o.o., Tosla d.o.o. in dva neimenovana donatorja	Meceni (5.000 € in več)
Datalab d.d., Modra jagoda d.o.o. in en neimenovani donator	Podporniki (1.000 € in več)
Zombodroid d.o.o. in en neimenovani donator	Zavezniki (500 € in več)
Optiweb, zavod Culturemaker, HOL d.o.o., Carvic d.o.o., in trije neimenovani donatorji	Ostali donatorji (100 € in več)

S tem zavedanjem smo se pri **POD ČRTO** odločili za razpršenost svojih virov financiranja. V tujini obstajajo nekatere mednarodne fundacije in organizacije, ki podpirajo preiskovalno novinarstvo, kot so Open Society Foundation, Civitates Foundation, International Press Institute, Journalismfund.eu, Luminare ipd. Njihova podpora je večinoma osredotočena na projekte in od nedavnega tudi na institucionalni razvoj, ne pa na preiskovalno delo, ki se fokusira na delovanje v posamični državi. Fundacije, ki podpirajo preiskovalno novinarstvo, sredstva prav tako večinoma namenjajo čezmejnimi (cross-border) preiskavam.

Kljub precejšnji konkurenci smo bili pri **POD ČRTO** v preteklih letih uspešni pri pridobivanju projektnih sredstev za razvoj svojega modela medijske organizacije. Med drugim nas je leta 2017 podprla Open Society Foundation (OSF), v 2020 pa smo bili izbrani za triletno financiranje v okviru razpisa

Mreže evropskih fundacij (iniciativa Civitates), v celoti namenjenega neodvisnemu preiskovalnemu novinarstvu. Razpis je bil prvič objavljen leta 2020 in izmed več 100 prijavljenih je bilo za financiranje izbranih 11 organizacij. Pri profesionalizaciji dela z donatorji je bila pomembna podpora Ministrstva za javno upravo RS v okviru razpisa za razvoj in profesionalizacijo NVO in prostovoljstva v Sloveniji, ki nam je v obdobju 1. 11. 2019–31. 1. 2022 omogočil sofinanciranje delovnega mesta sodelavke, ki skrbi za delo z donatorji.

Vendar pa so sredstva, ki bi bila namenjena izključno preiskovalnemu delu, tudi v mednarodnem okolju zelo omejena in praviloma ni enostavno dobiti podpore za zgodbe, ki so vezane izključno na Slovenijo. Donacije donatorjev in bralcev so tako izrednega pomena, saj jih lahko namenimo neposredno za svoje preiskovalno delo.

Razrez financiranja **POD ČRTO** kampanje za 2021.

Kako je urejeno sodelovanje z donatorji pri **POD ČRTO**?

Sodelovanje z donatorji je bilo že od ustanovitve pomemben del medijskega modela **POD ČRTO**. Trenutni sistematični način sodelovanja z njimi smo razvijali več let.

Že ob ustanovitvi medija smo se zavezali, da dostopa do vsebin, ki jih objavljamo na **POD ČRTO**, ne bomo zaračunavali, prav tako pa ne bomo prodajali oglasnega prostora in uporabnikom prikazovali oglasov. V zameno za vsebine, ki so prosto dostopne vsem, naši bralci in donatorji s podporo po svoji izbiri omogočajo delovanje **POD ČRTO**.

Stik s prvimi podjetji, ki so podprla ustanovitev **POD ČRTO**, sta s pozivom k podpori prvega neprofitnega medija za preiskovalno novinarstvo v Sloveniji uspela zagotoviti soustanovitelja **POD ČRTO**, Taja Topolovec in Anže Voh Boštich. Pozitiven odziv je pokazal, da kljub šibki tradiciji podpiranja novinarstva z donacijami tudi v našem okolju obstajajo uspešna podjetja, ki so pripravljena podpreti neprofitni medijski projekt z jasno vizijo in izdelanim poslovnim modelom.

V sedmih letih delovanja smo s prošnjo za podporo kontaktirali več kot 900 podjetji. Dober odziv smo zabeležili predvsem med podjetji, ki so nastala kot startupi, saj so v modelu **POD ČRTO** prepoznala vzporednice z lastnim načinom delovanja.

Donatorje, ki nas podpirajo, je mogoče razdeliti v štiri skupine:

1. donatorji, ki nas podpirajo od samega začetka in so se odzvali pozivu ustanoviteljev **POD ČRTO** po zagonu novega neprofitnega medijskega projekta;
2. donatorji, ki so nas pričeli podpirati na podlagi priporočila obstoječega donatorja;
3. donatorji, ki so sami spremljali naše vsebine in nas v nekem trenutku želeli podpreti z donacijo; in
4. donatorji, ki smo jih k podpori prepričali s prošnjami za podporo v okviru naših kampanj za podporo medija **POD ČRTO**.

Z rastjo števila donatorjev je sodelovanje z njimi postajalo vse bolj kompleksno. Leta 2016 smo zato pričeli s postopno profesionalizacijo področja fundraisinga (podpornišva) in

VIR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Podjetja	11.400 €	18.350 €	10.370 €	25.289 €	27.521 €	25.500 €	51.545 €	50.250 €
Bralci	5.213 €	19.735 €	15.784 €	15.786 €	19.423 €	17.417 €	27.529 €	39.947 €
Razpisna sredstva	0 €	14.784 €	37.664 €	54.887 €	67.348 €	84.992 €	98.058 €	111.132 €

Pregled financiranja v obdobju 2014–2021.

ekipi priključili zunanega sodelavca, ki je skrbel za ključne partnerje. To nam je omogočilo, da smo vzpostavili različne komunikacijske kanale in k podpori nagovorili večje število novih donatorjev. Leta 2020 smo z željo po nadaljnjem razvoju modelov podpornišstva v naši organizaciji zaposlili sodelavko, ki je v celoti prevzela področje sodelovanja z donatorji.

Pri **POD ČRTO** od podjetij prejemamo donacije tako v denarnih zneskih kot tudi v storitvah (npr. podpora pri tehničnem vzdrževanju spletne strani). Tip donacije je posebej opredeljen v donatorski pogodbi.

Višine donacij podjetij in podjetnikov so različne. V 2021 so nas z donacijo v višini 5.000 € in več podprli 4 donatorji (mecen), 3 donatorji so nam namenili donacijo v višini 1.000 € in več (podporniki), 2 donatorja sta nas podrla s 500 € in več (zavezniki), 7 donatorjev pa nam je namenilo donacije v višini 100 € ali več. V letu 2021 smo tako z njihovimi donacijami zbrali skupno 50.250 €. Hkrati nam en donator s podporo omogoča tudi dostop do storitev, vezanih na vzdrževanje in razvoj naše spletne strani.

Sodelovanje z donatorji formalnopravno usmerjajo statut zavoda, kodeks delovanja, ki ga imamo že od samega začetka in jasno opredeljuje način sodelovanja z donatorji, ter individualne donatorske pogodbe. Kodeks delovanja tako določa, da je cilj medija podcrto.si, da večino finančnih

potreb za svoje delovanje pokrije z donacijami bralcev in bralk medija. Kot komplementarne vire financiranja pa navaja donacije podjetij, sponzorstva in projektno financiranje državnih institucij in drugih organizacij. Donatorji lahko s svojo donacijo podprejo celotno delovanje **POD ČRTO**, ne morejo pa podpreti posamične preiskave ali zgodbe.

Donatorje in donatorke javno objavimo na naši spletni strani in v mesečnih poročilih o našem delu. Ker se je v sedmih letih delovanja izkazalo, da nekateri donatorji ne želijo biti javno navedeni, omogočamo tudi donacijo prek donatorske pogodbe brez javne navedbe donatorja. Znesek donacije, ki ga je mogoče **POD ČRTO** nameniti na tak način, se je z razvojem organizacije spreminjal v skladu z rastjo proračuna organizacije. Statut zavoda trenutno omogoča, da podjetja, ki izrecno ne želijo objave, lahko ostanejo neimenovana do skupne vsote 30.000 € donacije letno. Podatkov donatorjev, ki so fizične osebe, ne objavljamo javno, razen če v posameznem letu donirajo več kot 30.000 €.

Skozi leta smo postopno gradili tudi interne evidence, ki med drugim vključujejo kontakte donatorjev, preference glede obveščanja ter zabeleške s sestankov in iz korespondence. Vse to so pomembni podatki za ohranjanje sodelovanja. Evidence nam služijo kot vir za izvajanje komunikacijskih aktivnosti, zasnovane novih kampanj in pripravo različnih poročil.

PRIPOROČILA

- Premislite, ali v potencialnem sodelovanju z donatorji podjetji in podjetniki vidite dodano vrednost za svojo organizacijo in ali si z njimi želite sodelovati.
- Preverite, ali v aktih vaše organizacije obstaja podlaga za sodelovanje z zasebnimi donatorji (oz. se prepričajte, da to ni v nasprotju z veljavnim aktom o ustanovitvi, statutom ali drugim internim dokumentom).
- Pri odločitvi, ali gre za potencialno zanimiv vir financiranja vaše organizacije, razmislite, kako bi vam donatorji lahko pomagali pri doseganju vašega poslanstva. Potrebujete finančna sredstva za samo delovanje ali dostop do različnih orodij, programov, tehnoloških rešitev ipd.?
- Kdo bi lahko bili potencialni donatorji, ki bi vas želeli podpreti? Preizkusite idejo, preden pričnete s pripravo baz in imenovanjem oseb, ki bodo skrbale za področje dela z donatorji.
- Večina vprašanih bo podporo zavrnila. Zato ne obupajte ob zavrnitvah in ob uspehih povprašajte za priporočila glede drugih podjetij, ki bi jih lahko zanimalo sodelovanje.

Kako nagovorimo potencialne donatorje?

Sistem sodelovanja z donatorji smo skozi leta nadgrajevali in prilagajali. Na začetku je bil naš pristop precej klasično »startupovski«, saj smo svojo idejo predstavljali (pitch) na sestankih v živo ter na različnih dogodkih in v intervjujih za medije. V zadnjih letih se je naše sodelovanje v veliki meri digitaliziralo, med drugim smo vpeljali koncept kave na daljavo. Gre za kratko virtualno srečanje (največ 30 min), na katerem z donatorji delimo naše uspehe in organizacijske načrte za naprej.

Če je bilo na začetku delovanja v ospredju komuniciranje vizije medija, so novejša kampanje **#PodpriPodCrto** osredotočene na naše delo, **spmembe na bolje** in druge dosežke. Spremembe na bolje, h katerim so prispevale naše preiskovalne zgodbe, kažejo neposreden učinek našega dela. **POD ČRTO** je edini medij v Sloveniji, ki sistematično sledi razvoju svojih zgodb in svoje donatorje redno obvešča o premikih na področjih, ki jih preiskujemo. Že v samem začetku smo si namreč zadali ambiciozen cilj, in sicer s svojim delom prispevati k sistemskim spremembam in postati referenčen medij za preiskovalno novinarstvo v slovenskem in širšem mednarodnem okolju.

Z donatorji ne stopimo v stik samo ob poteku donatorske pogodbe, ampak z njimi komuniciramo mesečno. Vsem donatorjem, ki to želijo, po elektronski pošti pošiljamo mesečno poročilo, ki vsebuje pregled objavljenih vsebin, dogodkov in finančni razrez za pretekli mesec. Z njimi delimo tudi letna poročila o našem delu ter predstavitvene brošure projekta, ki jih pripravimo ob posebnih priložnostih.

Cilj naših vsakoletnih kampanj **#PodpriPodCrto** je pokazati, kaj smo naredili s podporo bralcev in donatorjev v preteklem letu, kakšen je bil vpliv naših zgodb in razvoj organizacije, ter prek tega nagovoriti obstoječe donatorje k obnovi podpore. Donatorji podpirajo delovanje organizacije, ne posameznih vsebin ali aktivnosti, zato je ključno, da v kampanjah izpostavimo tudi razvoj organizacije. Za vsako kampanjo pripravimo posebne vizualije in kampanjska sporočila, ki so del celovite vizualne identitete **POD ČRTO**.

Pri nagovarjanju potencialnih novih donatorjev vedno izpostavimo svoje najodmevnejše zgodbe in donatorje povabimo, da skupaj z nami ustvarjajo spremembe na bolje. Pokazati želimo, da ima lahko novinarsko delo prek preiskovanja in opozarjanja na nepravilnosti pomembne učinke na spremembe na bolje v družbi.

TEMA	PRIMER ZGODBE	SPREMEMBE NA BOLJE
SODNI SISTEM 	Pri POD ČRTO že vrsto let opozarjamo na neučinkovite policijske preiskave, počasno delovanje tožilstva in vprašljivo učinkovitost sojenja na področju gospodarskega kriminala. Prav tako smo v naši temi o medijskem lastništvu podrobno opisali težave s skritim lastništvom in političnim vplivom v slovenskih medijih.	Poročilo evropske komisije o stanju vladavine prava je na več mestih <u>citiralo</u> ugotovitve naših preiskav o stanju medijev v Sloveniji. Opozorilo je tudi na neučinkovit pregon korupcije, o čemer pri POD ČRTO pišemo <u>že vrsto let</u> .
MEDIJI 	Leta 2019 smo <u>poročali</u> o zlorabi koprskih občinskih medijev in davkoplačevalskega denarja, s katerimi se financirajo ti mediji, za politično promocijo nekdanjega župana občine Borisa Popoviča.	Leta 2021 je nadzorni odbor občine ugotovil vrsto nepravilnosti pri delovanju občinskega glasila in <u>potrdil</u> naše ugotovitve.
Kriminal 	Jeseni 2020 smo <u>objavili</u> preiskovalno serijo o klubu Marina, najbolj znanem bordelu v Sloveniji. Med drugim smo razkrili nevestno delo policistov, zaradi česar je sodišče izločilo dokaze proti romunskim zvodnikom, ki so priskrbeli prostitutke za Marino. Zvodniki so zato odkorakali na svobodo.	Januarja 2021 sta policija in notranje ministrstvo uvedla <u>preiskavo</u> delovanja policistov v primeru Marina.

Primeri sprememb, ki smo jih dosegli pri **POD ČRTO**.

Vizualizacija za kampanjo #podpri2021.

V preteklih letih smo izvedli več kampanj, s katerimi smo želeli nagovoriti veliko število potencialnih donatorjev. V ta namen smo s pomočjo sistema CRM Intrix pripravili obširno bazo slovenskih podjetij iz različnih gospodarskih panog in jih kontaktirali prek elektronske pošte. Dostop do CRM Intrix nam je omogočilo eno izmed donatorskih podjetij. V nagovorih smo upoštevali področje, na katerem deluje posamezno podjetje, in posebej poudarili naše zgodbe, ki so z njim najbolj povezane. Izpostavili smo tudi obstoječa uspešna sodelovanja s slovenskimi podjetji, ki nas podpirajo. Nagovor smo vedno zaključili s povabilom na sestanek.

Izkušnje **POD ČRTO** kažejo, da kampanja, namenjena nagovarjanju velikega števila potencialnih donatorjev, zahteva vztrajnost. Komunikacija je v našem primeru potekala tedensko, več tednov zapored. Smiselno je načrtovati časovnico, v okviru katere bo izvedena komunikacija, in vnaprej pripraviti komunikacijski načrt s sporočili, s katerimi želimo nagovoriti donatorje. V veliki večini primerov zgolj en poskus ne bo dovolj. Pri **POD ČRTO** smo tako podjetja v povprečju kontaktirali od tri- do petkrat (dvotedenski intervali), ob tem se večina na naš poziv ni odzvala. Vsebine elektronskih sporočil nismo ponavljali, temveč smo vsakič pripravili novo. Z njimi smo npr. delili najnovejše objave, poročilo o našem delu v preteklem letu ipd.

PRIPOROČILA

- V nagovoru bodite kratki in izpostavite, kaj je višji cilj, h kateremu bodo donatorji s svojo podporo prispevali (npr. sodelovanje pri vzpostavitvi prvega neprofitnega preiskovalnega medija v Sloveniji).
- Poučite se o podjetju, preden ga kontaktirate. Mnogi namreč že podpirajo različne iniciative in organizacije, iz česar lahko sklepate, ali bi jih podpora vašega projekta zanimala. Če se odločite kontaktirati s podjetjem, vsebino nagovora smiselno prilagodite in vključite povabilo na kratek sestanek (največ 30 min).
- Razgovor s potencialnim donatorjem oziroma donatorko naj bo namenjen predvsem temu, da ugotovite, kaj ga/jo zanima. Poudarek naj bo na poslušanju.
- Na sestanku se dogovorite glede naslednjih korakov. Morajo premisliti in boste kontaktirali z njimi? Dogovorite se, kdaj. Bi jih zanimalo, vendar ni pravi trenutek? Dogovorite se, kdaj se boste ponovno oglasili. Bi vas podprli? Dogovorite se za predogled donatorske podpore.
- Debata o denarju se zdi mnogokrat neprijetna, sploh na začetku: dogovorite se za vsoto, s katero vas bo donator podprl. Če mora donator še premisliti, mu predstavite višino podpore, ki jo predlagate, npr. Večina večjih podjetij nas podpre z donacijo med 2.000 in 5.000 €. Ali pa: manjša podjetja nas običajno podprejo s 100 do 500 € letno. Ali pa: trenutno iščemo donatorje, ki bi nas podprli z 10.000 € letno.
- Obnova podpore pri obstoječih donatorjih ni samoumevna, odvisna je od rezultatov vašega dela in komunikacije teh rezultatov. Redna komunikacija z donatorji in posebna kampanjska sporočila vam lahko pomagajo komunicirati dosežke in načrte organizacije.
- Donatorji zaradi različnih internih ali zunanjih razlogov včasih ne morejo obnoviti letne donacije, čeprav bi to želeli. Dogovorite se, kako boste vzdrževali stik z njimi in kdaj se jim ponovno oglasite.

Donatorska pogodba

Sodelovanje z donatorji pri **POD ČRTO** temelji na donatorski pogodbi. Z vsakim podjetjem ali podjetnikom oziroma podjetnico, ki nas želi podpreti, sklenemo donatorsko pogodbo, s katero tudi formalnopravno uredimo donacijo. Z donatorsko pogodbo zagotovimo transparentnost sodelovanja in opredelimo zaveze obeh strani. Vzorec pogodbe, ki jo uporabljamo, smo pripravili s pomočjo naše odvetnice.

Sklenitev donatorske pogodbe priporočamo, čeprav ni zakonsko obvezna.

Katere elemente vključuje naša donatorska pogodba?

PODATKI O DONATORJU IN PREJEMNIKU DONACIJE: v pogodbi navedemo naziv, naslov, davčno številko in zakonitega zastopnika / zastopnico podjetja, ki donira, ter tudi naziv, naslov, davčno številko in zakonitega zastopnika / zastopnico organizacije, ki je prejemnica donacije. Da je pogodba veljavna, jo morata obe navedeni stranki tudi podpisati.

Vizualizacija za kampanjo #podpri2022.

NAMEN IN PORABA DONACIJE: donatorji **POD ČRTO** se s pogodbo zavežejo k podpori delovanja medija **POD ČRTO** in spoštovanju uredniške neodvisnosti medija. To pomeni, da donatorji ne podpirajo izvedbe posameznih preiskav, prav tako nimajo informacij o temah, ki jih nameravamo preiskovati.

POD ČRTO se zaveže, da bo donatorju posredoval letno pisno poročilo o porabi donacije za doseganje namena njegove ustanovitve in za njegovo delovanje. **POD ČRTO** z donatorji, ki to želijo, deli tudi mesečna poročila o delu.

VIŠINA IN NAKAZILO DONACIJE: v pogodbi imamo jasno opredeljeno, ali gre za donacijo v denarnem znesku ali v storitvah. Opredeljena sta tudi rok za nakazilo donacije in številka tekočega računa, na katerega naj bo donacija nakazana. Donacijo je mogoče nakazati v enem ali več obrokih, kar v pogodbi posebej opredelimo in se uskladimo glede roka za nakazilo.

OBDOBJE DONACIJE: vsaka pogodba ima opredeljeno obdobje, za katerega se namenijo donacija. Donatorji

POD ČRTO donacijo namenijo za delovanje v določenem letu (npr. 2022). To omogoča donatorju jasn pregled nad tem, kaj je v posamičnem letu njegova podpora omogočila. Hkrati nam to olajša tudi računovodsko spremljanje prejetih sredstev. Obdobje donacije vedno prilagodimo poslovnemu letu posamičnega donatorja.

IZJAVA O DAVČNI OLAJŠAVI: donatorji lahko v zvezi z opravljeno donacijo uveljavljajo davčno olajšavo, zato je v pogodbo vključeno določilo, da se donacija po tej pogodbi lahko šteje kot olajšava za znižanje davčne osnove donatorja.

KONTAKTNE OSEBE ZA IZVRŠEVANJE POGODBE: čeprav donatorsko pogodbo sklenemo enkrat letno, je pomembno, da z donatorji redno komuniciramo in da imajo tudi oni možnost kontaktirati z nami. V ta namen je v pogodbi opredeljena kontaktna oseba tako na strani donatorja kot na strani prejemnika donacije. Za vsako kontaktno osebo v pogodbi opredelimo tudi e-naslov ali telefonsko številko, na kateri je dosegljiva.

Z rednim komuniciranjem do uspešnega sodelovanja

Pri **POD ČRTO** komunikaciji z donatorji namenjamo veliko pozornosti. Ker gre za sodelovanje, komunikacijske dejavnosti izvajamo celo leto, ne zgolj v obdobju kampanj. Naše delo temelji na transparentnosti delovanja, zato z donatorji redno delimo naše vsebine, spremembe na bolje in druge zanimive informacije. S tem želimo prispevati tudi h krepitvi donatorske kulture v Sloveniji.

Spletna stran podcrto.si služi kot glavna platforma za distribucijo vsebin in interakcijo z našimi občinstvi in podporniki. O našem delu in uspehih jih obveščamo tudi prek Facebooka, Twitterja in Instagrama.

Redno komunikacijo z donatorji zagotavljamo tudi s pomočjo naslednjih kanalov:

MESEČNO POROČILO »KAJ SMO NAREDILI Z VAŠO POMOČJO?«: mesečno poročilo je eden najpomembnejših kanalov, s katerim ohranjamo redno komunikacijo in krepimo sodelovanje z našimi donatorji. Poročilo obsega pregled preiskovanih tem v preteklem mesecu, napoved novih vsebin in druga pomembna obvestila. Mesečna poročila posredujemo po elektronski pošti z uporabo orodja MailChimp. Vsem donatorjem omogočamo, da v donatorski pogodbi posebej označijo, ali želijo prejemati mesečno poročilo, in na tak način prilagodimo pogostost komunikacije. Trenutno mesečna poročila posredujemo 14 podjetjem.

Primer maila za donatorje.

TEDENSKE E-NOVICE »ZGODBE S POD ČRTO«: donatorjem omogočamo tudi, da se prijavijo na tedenske e-novice, ki so naročnikom posredovane vsako soboto dopoldne. Gre za povzetek zgodb minulega tedna, informacije o medijskem pojavljanju in napoved novih vsebin.

LETNO POROČILO O NAŠEM DELU: januarja vsem donatorjem pošljemo letno poročilo o našem delu v preteklem letu. Letno poročilo obsega pregled vseh objavljenih zgodb, podcastov in drugih vsebin ter tudi informacije o uspešnih sodelovanjih, udeležbi na strokovnih srečanjih in izvedenih dogodkih. Vključeno je tudi finančno poročilo s prikazom prihodkov in porabe. Letno poročilo v skladu s pogodbo pošljemo vsakemu donatorju, s katerim imamo sklenjeno donatorsko pogodbo.

INDIVIDUALNI SESTANKI: z aktualnimi donatorji enkrat letno organiziramo individualne sestanke, ki potekajo v živo ali prek spleta. V preteklih dveh letih smo zaradi epidemije covid-19 vpeljali koncept kave na daljavo s **POD ČRTO**. Gre za kratka, neformalna srečanja (največ 30 min.) z obstoječimi donatorji, na katerih sodelujeta direktorica in sodelavka, ki skrbi za to področje.

Termine sestankov z donatorji smo že v samem začetku sodelovanja prilagodili njihovem poslovnemu letu in jih tako z večino izvedemo jeseni ali v začetku leta. Sestanki so dobra priložnost, da z donatorji tudi osebno delimo uspehe preteklega obdobja in orišemo organizacijske plane za naprej ter odgovorimo na vsa njihova vprašanja. Donatorji z donacijo podprejo delovanje medija **POD ČRTO**, ne preiskave posamičnih področij ali posamičnih zgodb, ki jih že zaradi narave preiskovalnega novinarskega dela nikoli ne predstavljamo vnaprej.

Na področju preiskovalnega novinarstva smo pri sodelovanju z donatorji velikokrat omejeni s tem, da moramo in želimo zagotavljati uredniško neodvisnost medija. Zato donatorjem ne moremo vnaprej predstavljati tem, ki se jih bomo v prihodnjem letu lotili. V primeru NVO-jev na drugih področjih

dela obstaja mnogokrat tudi možnost povabila donatorjev k podpori posamičnih vsebin in programov. To odpira še dodatne možnosti za sodelovanja z donatorji, ki jih v tem priročniku nismo predstavili.

Sodelovanje z donatorji nam lahko pomaga ustvarjati spremembe na bolje v družbi, vendar pa je izgradnja partnerstev z donatorji tek na dolge proge. Naša izkušnja je pokazala, da morajo biti pristopi vedno prilagojeni ciljem, kapacitetam in načinu delovanja posamezne organizacije. To pomeni, da ne obstaja en sam recept za uspešno sodelovanje z donatorji. Našo izkušnjo torej jemljite kot nabor predlogov, ki jih skozi testiranje pristopa prilagodite ciljem vaše organizacije, vašemu področju dela in kapacitetam, ki jih imate trenutno na voljo. Želimo vam obilo uspeha!

PRIPOROČILA

- V majhnih organizacijah nosimo vsi veliko klobukov, naši delovni urniki pa so natrpani – zato si za komunikacijo z donatorji v svojem načrtu dela rezervirajte reden termin (npr. vsem donatorjem bomo vsak mesec, na koncu vsakega projekta ipd. poslali e-pošto o tem, kaj smo dosegli z njihovo pomočjo).
- Pridobite soglasje za pošiljanje novičnikov in drugih vsebin na e-naslove posameznikov (da nam soglasja ni treba pridobivati posebej, smo ga pri **POD ČRTO** vključili v donatorsko pogodbo).
- Redno beležite vse aktivnosti, ki jih organizacija izvaja, saj vam bo to pomagalo pri pripravi letnih poročil in izvedbi sestankov.
- Morebitne individualne sestanke prilagodite svojim kapacitetam in željam donatorjev.
- Pri sodelovanju z donatorji donacija pomeni le prvi korak. Pomembno je, da donatorji dobijo povratno informacijo o tem, k čemu so prispevali s svojo podporo in kakšne učinke je to imelo. To, kar smo obljubili, je treba tudi zares izvesti.
- Splošen recept za sodelovanje z donatorji ne obstaja, zato pri izbiri pristopov vedno upoštevajte cilje, kapacitete in način delovanja vaše organizacije.

Izdajatelj priročnika:
POD ČRTO
zavod za ustvarjanje
kakovostnega novinarstva

Tehnološki park 20, 1000 Ljubljana
DIREKTORICA IN ODGOVORNA UREDNICA: Taja Topolovec

BESEDILO: Ana Gabrovec, Taja Topolovec
UREJANJE: Taja Topolovec
OBLIKOVANJE: Metod Blejec
LEKTURA: Nina Hlebec

Spletni medij podcrto.si je vpisan v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 1907a.

Ljubljana, 2022

podcrto.si
/PodCrto
@podcrto
@podcrto.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Attribution-NonCommercial 4.0
International (CC BY-NC 4.0)

Priročnik spada med aktivnosti projekta 'PODPRI: razvoj inovativnih modelov podpornišva in komuniciranja za NVO', ki ga sofinancira Ministrstvo za javno upravo v okviru javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo NVO in prostovoljstva 2019.

CRTO
PōD
podcrto.s

**POD
PōD**
Preiskovalno
novinarstvo
z učinkom.
podcrto.si

Kdaj, če ne zdaj.

PODCRTO
Preiskovalno
novinarstvo
z učinkom.
podcrto.si

Praznuj
z nami.
#7letPodCrto

CRTO
PōD
podcrto.si